

Raad en burgemeester

Een recent gehouden ambtsonderzoek naar wat de griffier anno 2016 allemaal doet, geeft de raad handvatten voor verdere ontwikkeling in een steeds complexer takenveld. Het onderzoek laat volgens de Vereniging van Griffiers zien dat gemeenteraden veel meer profijt kunnen hebben van de ondersteuning door hun raadsgriffie. Veel raden maken maar beperkt gebruik van de mogelijkheden.

Uit het ambtsonderzoek blijkt dat alle raadsgriffiers het werk van hun gemeenteraad ondersteunen op vier taakvelden: Zij organiseren, faciliteren, adviseren en vertegenwoordigen (als ambassadeur) hun raad. De grootte van de gemeente, de tijd die de griffier ter beschikking is gesteld en de omvang van de griffie, zijn bepalend voor de mate waarin griffiers in de praktijk aan deze taken toekomen. De Vereniging van Griffiers (VvG) vindt dat als een griffier alleen maar toekomt aan het draaiende houden van het vergadercircuit, dus alleen organiseren en faciliteren, de raad zichzelf echt tekort doet. De Vereniging ziet verdere doorontwikkeling van het vak van griffier als noodzakelijk voor de kwaliteit van het openbaar bestuur en de ontwikkeling van de lokale democratie.

‘Gemeenteraden willen af van te veel vergaderen en te veel papier’

Overhead

Gemeenteraden willen af van te veel vergaderen en te veel papier. Dat vraagt om verbetering van de organisatorische en faciliterende kant van het griffiersvak: de formatie op peil, kwalitatief en kwantitatief. “Dat betekent meer capaciteit voor een bredere algemene ondersteuning, maar ook specifieke ondersteuning op bijvoorbeeld het vlak van communicatie en informatie”, aldus VvG-voorzitter Renée Wiggers.

Verbinden

Ten tweede kan de griffier een veel prominenter rol krijgen in het verbinden van raad, regio en maatschappij. Steeds meer beslissingen worden regionaal genomen, steeds meer beslissingen behoeven lokaal draagvlak en draagkracht. Griffiers zijn voor de verbinding daartussen de belangrijkste intermediair. Griffiers zouden in regionaal verband gesprekken

moeten aangaan met gemeenschappelijke regelingen over de wijze waarop gemeenteraden betrokken worden, is de mening van de VvG-voorzitter.

Vernieuwing lokale democratie

Het derde doel is de vernieuwing van de lokale democratie. Griffiers lopen als niet-politieke functionarissen voorop bij het realiseren van burgerbetrokkenheid. “Laat uw griffier hierin adviseren”, aldus René Wiggers.

Divers beeld

Van de raadsgriffiers houdt 47 procent zich voor het overgrote deel bezig met alle zaken rond gewone raadsbijeenkomsten. Dit geldt met name voor griffiers zonder medewerkers. Bij 29 procent van de raadsgriffiers is daarnaast sprake van substantiële faciliterende en adviserende taken, zoals het organiseren van bijeenkomsten van de raad met andere partijen in de samenleving en raadstrainingen. Slechts 24 procent van de raadsgriffiers komt echt toe aan kwaliteitsontwikkeling en strategische advisering. De gemiddelde omvang van de griffie is 2,85 fte. In het onderzoek liep de omvang van de deelnemende griffies uiteen van 1,2 tot 18 fte.

Relaties binnen het gemeentehuis

De activiteiten van griffiers vinden vooral plaats binnen het gemeentehuis en zijn minder gericht op maatschappelijke partners, regiogemeenten en anderen buiten het gemeentehuis. Griffiers richten zich vooral op de gemeentelijke organisatie. Dagelijks of wekelijks overleggen griffiers met hun griffiemedewerkers (81 procent), adviseren ze de burgemeester (67 procent) en adviseren ze de gemeentesecretaris (46 procent). Het adviseren van raadsleden of hen op trends attenderen gebeurt minder vaak. Het onder de aandacht brengen van integriteit en het bemiddelen bij spanningen tussen raadsleden gebeurt gemiddeld enkele keren per jaar. Er zijn echter ook grenzen aan

zet uw griffier in!

de interne activiteiten waar de griffiers zich mee bezighouden. Zo bemoeien veel griffiers zich relatief weinig met beleidsstukken: bijna 75 procent geeft aan nooit een samenvatting te maken van ambtelijke stukken. Minder schroom is er bij het adviseren aan beleid-sambtenaren hoe die zelf hun stukken kunnen verbeteren. Bijna de helft (45 procent) doet dat zeker maandelijks. Griffiers onderhouden zelf weinig externe contacten met inwoners. Van de griffiers maakt 60 procent voor zijn werk geen gebruik van sociale media. Deze cijfers zijn opvallend te noemen, aangezien het belang van samenwerking met partijen van buiten het gemeentehuis de afgelopen jaren sterk is toegenomen. Bovendien is griffiers gevraagd met welke thema's zij veel bezig zijn en scoren externe onderwerpen als intergemeentelijke samenwerkingsverbanden juist hoog, gevolgd door maatschappelijke participatie, burgerparticipatie en overheidsparticipatie.

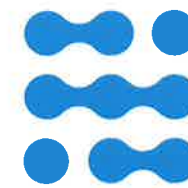
**‘Burgemeester:
Ga het gesprek aan met
de griffier over wat de
mogelijkheden zijn’**

Trainingen

Raadslid. Nu en de Vereniging van Griffiers organiseren momenteel trainingen voor werkgeverscommissies. Omdat raadsleden uit meer gemeenten deelnemen, komen daar de onderlinge verschillen aan het licht. Wat de griffier allemaal doet, hoe groot de griffie is en wat de ondersteuningsbehoefte van de gemeenteraad is, komt goed in beeld. Ook de wijze van aansturing van de griffier, door middel van een jaarplan of voortgangsgesprekken, loopt erg uiteen. De werkgeverscommissies ontdekken dat een goede afstemming met de griffier de kwaliteit van het functioneren van de gemeenteraad ten goede komt. Dit is een eerste stap.

Lokale driehoeksbijeenkomsten

Daarnaast zijn er vanuit het programma Lokale Democratie in Beweging bijeenkomsten voor driehoeken. Daar gaat het gesprek tussen burgemeester, griffier

VERENIGING
VAN GRIFFIERS

en secretaris over de vraag hoe zij gezamenlijk bestuurlijke verandering op de agenda kunnen zetten en wie daarin welke rol heeft. Ook daar komt aan het licht dat driehoeken in dat opzicht verschillen en dat de samenwerking tussen burgemeester en griffier verschilt. Soms trekken zij samen op om de raad te begeleiden zich meer naar buiten te richten, soms is dat alleen een klus voor de griffier.

Advies aan de burgemeester

Verdere toerusting en opleiding van de griffier is nodig. De andere kant is de ambitie van de raad. De gemeenteraad moet samen met de griffier ruimte creëren om actief te zijn op legio terreinen: Betere positionering in de regio, strategische advisering en coaching van raadsleden, meer taken op het gebied van externe communicatie en contacten met maatschappelijke organisaties. Het kan allemaal, maar moet wel in de beschikbare tijd en capaciteit passen. Het onderzoek geeft aan dat sinds 2011 zelfs een kwart van de griffies in omvang is gekrompen. De burgemeester kan de raad hiervan bewust maken en de raad stimuleren in zijn eigen ondersteuning te investeren.

Het advies aan burgemeesters is dan ook: ga het gesprek aan met je griffier over wat de mogelijkheden zijn, raadpleeg ook eens de buurgemeenten en stimuleer de raad om budget vrij te maken voor een betere ondersteuning van het raadswerk! <

Het volledige onderzoeksrapport “Griffier in de Gemeente Geschetst; het ambt anno 2016” is te downloaden via de website van de VvG: www.griffiers.nl

Hester Tjalma, bestuursadviseur Vereniging van Griffiers